A. D. 1929 CURRENDA Nrus IX

PISMO URZĘDOWE TARNOWSKIEJ KURJI DIECEZJALNEJ

Podziękowanie Ojca św. za list Episkopatu Polskiego.

SEGRETERIA DI STATO
DI SUA SANTITA.

Dal Vaticano, die 18 Maii 1929.

Emo ac Rev. mo Viro
DOMINO AUGUSTO CARDINALI HLOND
Archiepiscopo Gnesnensi et Posnaniensi

Nr. 80.116.
Da Citarsi Nelle Risposta

E. ME AC REV. ME PRINCEPS.

Quae pia vota atque omina Beatissimo Patri, sacerdotale Jubilaeum feliciter peragenti, venerandi istius Reipublicae Praesules tecum Posnaniae congregati proxime exhibuerunt, iucunda omnino ad Illum pervenerunt; eo magis qnod gratulationes quoque ob recentem conventionem inter Sanctam Sedem et Italicum regnum initam addere voluistis. In hoc enim observantiae documento clare elucet non modo erga communem Patrem pietas egregia vestra, sed etiam singulare studium quo adeptam huiusce S. Petri Cathedrae libertatem prosecuti sitis.

Nuntius vero sacrarum gentis vestrae peregrinationum in Urbem, itemque suscepta a vobis consilia de Actione quam vocant Catholicam in Polonia instituenda atque promovenda magnopere sane Augusti Pontificis animum delectavit.

Itaque Sanctitas Sua plurimas pro officiis vestris grates agens, omnia vicissim fausta salutariaque vobis adprecatur; quorum quidem munerum praenuntia sit Apostolica Benedictio, quam tibi, E. me ac Rev. me Vir, cunctisque Poloniae episcopis simulque vestro cuiusque clero ac populo peramanter impertit.

Haec tibi referens, manus tuas humillime deosculatus, ea qua par est observantia sum ac permanere gaudeo. Eminentiae Tuae addictissimus

P. CARD. GASPARRI.

Pismo J. Em. Ks. Kardynała Gasparriego o akcji katolickiej w Polsce.

Sekretarjat Stanu Jego Świątobliwości. L. 78.901. Z Watykanu, d. 10 kwietnia 1929 r. Eminencjo! Z wielką radością swego serca patrzy Ojciec św. na rozwój Akcji Katolickiej w diecezjach Polski, która położyła już tak wielkie zasługi w dziedzinie apostolstwa katolickiego i w nawracaniu ludów Europy wschodniej. To też z żywem zadowoleniem powziął Papież wiadomość, że sprawa krzewienia i utrwalania Akcji Katolickiej w Polsce zajmuje naczelne miejsce w szeregu ważnych zagadnień, które będą omawiane na najbliższej konferencji Episkopatu.

Ufa Ojciec św., że chwalebne tradycje i zasługi dziejowe katolickiej Polski, która

niegdyś była przedmurzem kultury rzymskiej i wiary chrześcijańskiej przeciw groźnym napadom pogańskiego barbarzyństwa, zepsucia muzułmańskiego i odszczepieństwa schyzmy, nietylko się dalej snuć będą nieprzerwanem pasmem, ale się ustawicznie będą pomnażały w zgodnej pracy nad religijnem i obywatelskiem odrodzeniem narodu, co Ojciec św. przy niejednej uroczystej sposobności określił jako „współudział świeckich w hierarchicznem apostolstwie Kościoła".

Akcja ta w swem istotnem znaczeniu wiąże się z wewnętrznem życiem kościelnem a początkami swemi sięga czasów samych Apostołów, którzy do chętnej współpracy nad szerzeniem drogocennych skarbów nauki chrześcijańskiej powoływali i dojrzałych mężów i niewiasty bogobojne, dzielną młodzież i wszystkie stany społeczne, a nawet niewolników i wyzwoleńców, uważając wszystkich za wyzwolonych i uszlachetnionych w Chrystusie. Podobnie i dzieje Waszej Polski podają nam niemało przykładów takiego pożytecznego apostolstwa, zarówno w walce z zakusami pogaństwa i herezji, jak w pracy nad podtrzymywaniem i rozwojem życia chrześcijańskiego, zwłaszcza przez podziwu godne przykłady cnoty i męstwa chrześcijańskiego nawet w młodym wieku, jak naprzykład u owych dwóch anielskich wzorów młodzieży: św. Kazimierza i św. Stanisława Kostki, którzy swym wpływem apostolskim po dziś dzień zbawiennie oddziaływają na waszą młodzież.

Lecz za dni naszych apostolska współpraca osób świeckich z hierarchją stała się tem większą i gwałtowniejszą potrzebą, że rosną i mnożą się choroby toczące społeczeństwo a rzedniejące niestety zastępy kapłanów nie mogą sprostać potrzebom duchownym ludu wiernego, które z dnia na dzień stają się cięższe i liczniejsze. Z tych powodów Ojciec św. oświadczył już w swej Encyklice „Ubi arcano Dei", że współpraca ludzi świeckich z duchowieństwem stanowi dziś poniekąd część życia chrześcijańskiego i posłannictwa kapłańskiego. Z tychże powodów Jego Świątobliwość nie szczędzi uznania i zachęty Biskupom i całemu duchowieństwu do opatrznościowego szeregowania gorliwych katolików w zwartych i karnych organizacjach w tym celu, by te doborowe zrzeszenia oddały się na usługi hierarchji i współpracowały z nią w obronie, szerzeniu i zastosowywaniu zasad nauki katolickiej nietylko w życiu jednostek, ale także w życiu rodzinnem i publicznem, przyczyniając się w ten sposób w wielkiej mierze do odbudowy i krzewienia Królestwa Chrystusowego w całem życiu społeczeństwa.

Ale zarazem pragnie Ojciec św. podkreślić to, co już liczne enuncjacje papieskie podnosiły, a mianowicie, że Akcja Katolicka jest w swej istocie i ze względu na swój cel akcją ściśle religijną. Dotyczy ona ogółu katolików bez różnicy płci, kultury i stanowiska społecznego, a chociaż ujmuje ich w organizacje mające swe odrębne cele bezpośrednie, zastosowane do szczególnych warunków członków, to jednak łączy ich prace dla wspólnych interesów i to we wszystkich dziedzinach, zarówno w religijnej, jak obywatelskiej, w rodzinie i w szkole, w życiu prywatnem i publicznem.

Z natury i z celu Akcji Katolickiej wynika konieczność jej bezwględnej łączności z Kościołem i uległości wobec Hierarchji Katolickiej, od której jedynie może otrzymać mandat i kierownictwo. To jej właściwość, jak również całe jej apostolstwo skierowane ku szerzeniu znajomości i miłości Chrystusa Króla wymaga gruntownego przygotowania duchownego. Takie wyrobienie winno być niewątpliwie bezpośrednim celem poszczególnych organizacyj, zwłaszcza młodzieńczych; ale jest ono nieodzowne także

dla tych, którzy mają udział w zarządach organizacyjnych, ponieważ lubo Akcja Katolicka nie spełnia funkcji kierowniczej w zakresie teoretycznym, lecz ma zadanie wyłącznie wykonawcze w dziedzinie praktycznej, powinna jednak na czoło całej organizacji i działalności stawiać ludzi, którzy się do tego trudnego posłannictwa uprzednio przygotowali przez duchowne urobienie umysłu i serca.

Z tego względu więc Akcja Katolicka korzystać będzie przedewszystkiem z pracy innych katolickich dzieł i instytucyj, osobliwie tych stowarzyszeń i organizacyj, które sposobią do głębszego życia chrześcijańskiego. Nadewszystko zaś obejmie ona katolickie organizacje młodzieży, która z łatwością i z zapałem podejmuje się czynnego apostolstwa, ale wprzód powinna przejść dobrą szkołę życia wewnętrznego, z którego wszystkie zewnętrzne czyny czerpią swą treść i skuteczność nadprzyrodzoną.

Wreszcie z Akcji Katolickiej wynosić będą katolicy najwznioślejsze natchnienie i najskuteczniejszą podnietę do udziału w życiu publicznem w zakresie obowiązkowej współpracy obywateli katolików dla dobra ogólnego i dla pomyślności społeczeństwa.

Wszelako Akcja Katolicka zgodnie ze swą naturą i powyższymi celami nie tworzy jako taka, żadnego stronnictwa i nie służy ani prywatnym interesom, ani specjalnym celom politycznym. Trzymać się ona będzie poza i ponad stronnictwami politycznemi i poza ich, choćby słusznemi walkami, pozostawiając w tym względzie jednostkom swobodę osobistych sympatji i postępowania, oczywiście w ramach nauki katolickiej i pod warunkiem należytego ustosunkowania interesów podrzędnych i prywatnych do ogólnych i najwyższych.

Mając niezawodną ufność, że najbliższa Konferencja Episkopatu osięgnie w zupełności zamierzony cel i ku wielkiemu rozwojowi poprowadzi sprawę katolicką w szlachetnym kraju polskim, Ojciec św. życzy tym pracom najlepszego powodzenia a w zadatek obfitych natchnień i łask niebieskich zasyła z całego serca Apostolskie Błogosławieństwo Waszej Eminencji i poszczególnym członkom Episkopatu biorącym udział w Konferencji.

Ja zaś chętnie korzystam z tej sposobności, by Waszej Eminencji wyrazić uczucia najgłębszej czci a całując najuniżeniej ręce, jestem Waszej Eminencji uniżonym i oddanym sługą. *P. KARD. GASPARRI,*

Pontificia Commissio

ad Codicis canones authentice interpretandos.

Responsa ad proposita dubia.

Emmi Patres Pontificiae Commissionis ad Codicis canones authentice interpretandos, propositis in plenario coetu quae sequuntur dubiis, responderi mandarunt ut infra ad singula:

I. De litteris dimissoriis

D. An vi canonis 310 § 2, conlati cum canone 958 § 1 n. 4, Provicarius apostolicus intra annum a sede vacante litteras dimissorias concedere possit.

R. Affirmative.

II. De matrimonio acatholicorum

D. An *ab acatholicis nati*, de quibus in canone 1099 § 2, dicendi sint etiam nati ab alterutro parente acatholico, cautionibus quoque praestitis ad normam canonum 1061 et 1071.

R. Affirmative.

III. De ieiunio in consecratione ecclesiae.

D. An ieiunium in consecratione ecclesiae, de quo in canone 1166 § 2, moderandum sit secundum communem legem ieiunii eccclesiastici.

R. Affirmative.

IV. De sepultura ecclesiastica

D. An praescriptum canonis 1221 extendatur etiam ad postulantes et ad alumnos scholarum apostolicarum in religionibus.

R. Negative.

V. De alienatione bonorum ecclesiasticorum

D. An vi canonis 1532 § 1 n. 2 requiratur licentia S. Sedis ad alienandas per modum unius plures res ecclesiasticas eiusdem personae, quae simul sumptae valorem excedunt triginta millium libellarum seu francorum.

R. Affirmative.

Datum Romae, die 20 mensis Iulii anno 1929.

P. Card. Gasparri, Praeses.

L. † S. *I. Bruno*, Secretarius.

PONTIFICIA COMMISSIO PRO RUSSIA

INSTRUCTIO

AD RR. PP. DD. LOCORUM ORDINARIOS, DE RUSSIS AD CATHOLICAM ECCLESIAM REDEUNTIBUS.

Edito in *Actis Apostolicae Sedis.* (6 Februarii 1929, pag. 94) Pont. Commissionis Pro Russia decreto „De Russis ad Catholicam Ecclesiam redeuntibus", nonnulli locorum Ordinarii mature huic Commissioni significandum curaverunt se recte vim et mentem intellexisse decreti, utpote debitam in re tanti momenti cautelam praescribentis, praesertim cum de personis vel parum notis vel prorsus ignotis agatur. Obiecerunt tamen aliqui aditum sive ad Pontificiam Commissionem sive ad Legatos Apostolicos plerumque, maxime in casibus urgentioribus, impossibilem evadere vel saltem *in mora*, uti aiunt, non deesse periculum.

Quapropter rogaverunt ut sibi necessariae et opportunae traderentur agendi normae quibus in bonum animarum, nulla interposita mora quae ipsi dissidentium conversioni obesset, ministerium suum explere valerent.

Laetatur quidem haec Pontificia Commissio tanta Ordinariorum in fratres nostros separatos, carissimos sane, cura et sollicitudine; finem autem et mentem eiusdem Decreti confirmat fuisse debitam commendare prudentiam, ut quaevis causa praecidatur

Ecclesiam Catholicam calumniis afficiendi, quasi ipsa fratrum nostrorum adversa fortuna abutens eos ad se attrahere studeat. Quapropter admirabilem Ordinariorum zelum in Russos, quos idem Summus Pontifex tanta prosequitur caritate, magnopere laudat atque commendat, iisque normas quae sequuntur, non pro clericis tantum sed etiam pro laicis attendendas tradit.

I. DE LAICIS

Edicit Pontificia Commissio, cum de laicis agatur, Episcopi esse potestatem non in casibus urgentioribus tantum sed et ordinariis eos admittendi et recipiendi in Ecclesiae Catholicae unitatem, dummodo eos qui admitti postulant ita noverit ut prudens iudicium de recta animi dispositione deque sufficienti circa Fidem et Ecclesiam Catholicam congnitione efformare posit.

In memoriam revocanda sunt de validitate Baptismi et Confirmationis dissidentium responsa et decreta S. Officii.

Praestat vero exquirere utrum in schismate matrimonium contraxerint, quo modo, coram quo, utrum habita dispensatione super aliquo impedimento, qui eam indulserint. Cuius fuerit alter coniux religionis; utrum celebratum matrimonium solutum fuerit, quibus causis et a quo; utrum novum contraxerint matrimonium. Denique omnia ita investigare oportet ut comperiatur quodnam matrimonium validum sit.

Item prudenti atque circumspecta investigatione explorandum est utrum causae et argumenta, quibus ad unitatem Ecclesiae inducti sunt, spiritualia et supranaturalia, an mere humana sint, prouti praesens eorum egestas et inopia: hoc enim in casu potius essent pro posse adiuvandi atque fratrum caritati valde commendandi. Interdum autem ne reiiciantur neve derelinquantur, sed prudenti committantur sacerdoti qui ipsos catholicam doceat doctrinam, praesertim de unitate Ecclesiae, de Romani Pontificis primatu, de Immaculata Virginis Conceptioue, de Purgatorio, etc.

Cum sufficienter instructi atque dispositi inveniantur, de ritus electione sunt monendi, quin contra eorum propensionem ad latinum ritum assumendum eos inducere praesumatur. Satius erit dignitatem et pulcritudinem Orientalum rituum explicare, quid Ecclesia catholica de ritibus iisdem sentiat et doceat, et quantum iis favere studeat. Si quis tamen e Russis, omnibus recte perpensis, ritui latino adhaerere maluerit, eidem adscribi poterit.

Formulam abiurationis et Fidei professionis ad Episcopos in quorum dioecesibus frequentes habitant Russi et etiam ad alios Ordinarios qui petierint, remittendam curabit haec Pont. Commissio.

His itaque normis obtemperantes non tenentur Revmi Ordinarii in singulis casibus huic Commissioni recurrere.

Qui cum satis noverint personas de quibus agitur, necnon si casus ferat, statum earum domesticum, atque prudens efformaverint iudiucium de earum recto bonoque animo et consilio, deque sufficienti dispositione et doctrina, uti supra dictum est, possunt et debent ad unitatem Catholicae Ecclesiae eas admittere tum in casibus consuetis tum, immo ratione formatiori, in urgentioribus, exempli gratia cum sit celebrandum matrimonium, servatis iis quae in abiuratione et mixtis nuptiis Apostolica Sedes servanda constituit.

Sciant tamen Revmi Ordinarii hanc Pontificiam Commissionem semper esse pa-

ratam ad qualiacumque, circa Russos in Ecclesiam Catholicam recipiendos dubia vel quaesita examinanda atque solvenda. Dum zelum prudentem Ordinariorum iterum laudat, eos vehementer hortatur haec Commissio, ut singulari studio christianae puerorum et adolescentium russorum institutioni incumbant, cum ipsi animos ad verum et bonum procliviores habeant. Ordinarii autem quotannis de iuniorum reditu ad Ecclesiam Catholicam doceant Pont. Commissionem, nec non de alicuius pueri vel adolescentis ad statum ecclesiasticum amplectendum propensione.

II. DE CLERICIS, SCILICET SACERDOTIBUS ET DIACONIS

Maiore procedendum est cautela si de sacerdotibus vel diaconis agatur; non diffidendi causa, quod absit omnino, sed quia in clericis diuturnior requiritur institutio; resque est graviore cura attendenda, praesertim quod ad futurum tempus attinet. Experientia enim numquam his in rebus nimiam adhiberi prudentiam docuit.

Itaque praeter diligentiorem amplioremque inquisitionem quam, congrua congruis referendo, pro laicis requiritur, certiores fiant Ordinarii de eorum ordinatione, studiis; quae idiomata loqui legere scribere valeant, et quali perfectione: utrum latinam ita calleant linguam ut possint praelectionibus S. Theologiae dogmaticae et moralis aliquo cum profectu interesse.

Requiratur etiam cuius hierarchiae vel fractionis hierarchiae quisque subditus fuerit, utrum decursu temporis de una ad aliam transierit. An protestanticae sectae adhaeserit eidemve adscribi conatus sit. Utrum post ordinationem sacram absque ministerio ecclesiastico, tamquam laicus vixerit.

Inquisitio insuper fiat circa uniuscuiusque mores et vitae probitatem. Qua expleta inquisitione Ordinarius casum huic referat Commissioni vel si res urgeat, Apostolico in regione Legato, qui iuxta peculiares normas sibi ad rem traditas sese geret.

De clericis in Ecclesiam Catholicam admissis Ordinarii hanc Pontificiam Commissionem mature monebunt.

Datum Romae, ex Secretaria Pontificiae Commissionis pro Russia, die 26 Augusti anno 1929.

A. Card. Sincero, Praeses.

L. † S. *C. Margotti*, Secretarius.

Wizytacja kanoniczna.

J. E. Najprzew. Ks. Biskup Ordynarjusz dokonał w maju i czerwcu b. r. kanonicznej wizytacji dekanatu Gorlickiego. Sakrament Bierzmowania przyjęło:

W Gorlicach 1458 osób (konsekracja kościoła parafjalnego), w Zagórzanach 257, w Kobylance 240, w Sękowej 291, w Bystrej 177, w Szymbarku 279, w Ropie 537. Ponadto dnia 14 września dopełnił J. E. Ks. Biskup konsekracji kościoła parafjalnego w Zbylitowskiej Górze.

Najprzew. Ks. Biskup Sufragan dokonał w czerwcu kanonicznej wizytacji dekanatu Bieckiego. Sakrament Bierzmowania przyjęło:

W Wójtowej 205, w Lipinkach 353, w Libuszy 296, w Bieczu 878, w Binarowej 201, w Czermnej 151, w Szerzynach 277, w Ołpinach 216, w Żurowej 137, w Olszynach 305.

Wizytacja dekanatu Starosądeckiego odbyła się we wrześniu. Sakrament Bierzmowania przyjęło:

W Biegonicach 165, w Żeleźnikowej 351, w Piwnicznej 844, w Łomnicy 178, w Muszynie 394, w Barcicach 991, w Gołkowicach Polskich 337, w St. Sączu 1225, w Krynicy 215, w Tyliczu 69.

Konsekracja kościoła parafjalnego w Szerzynach odbyła się 6 października.

Święto Młodzieży.

Uroczystość św. Stanisława Kostki obchodzić będzie młodzież męska w tym roku w niedzielę, dnia 17 listopada.

Do godnego obchodu święta swojego Patrona niech się przygotuje młodzież spowiedzią zaś w sam dzień niech weźmie udział w uroczystej Mszy św. i niech przystąpi wspólnie do Komunji św. Msza św. może być odprawiona z wystawieniem Najśw. Sakramentu w monstrancji. Należy też wygłosić stosowne kazanie do młodzieży.

Składkę zebraną w kościele prześlą P. T. XX. Proboszczowie do Kurji Biskupiej na cele diecezjalnego Związku Młodzieży męskiej.

Materjał do Schematyzmu na rok 1930 przedłożą P. T. XX. Proboszczowie za pośrednictwem Przew. XX. Dziekanów do końca listopada b. r.

Wydawnictwa.

„Pod znakiem Marji" Nr. 1. za październik, Rok X. Zakopane. Organ Związku sodalicyj marjańskich szkół średnich w Polsce, rozpoczął w bieżącym roku szkolnym dziesiąty rok swego istnienia. Miesięcznik ten przyczynia się wydatnio do rozwoju Sodalicyj uczniów szkół średnich w Polsce.

„Rok Chrystusowy" czyli „Rozmyślania na każdy dzień roku o życiu i nauce Pana naszego Jezusa Chrystusa" przez ks. M. Awancina: tłumaczył z łać. ks. Al. Jełowicki: wydanie nowe przejrzał i do użytku osób wszelkiego stanu zastosował O. Prokop, Kapucyn. Lwów, nakł. Księgarni Gubrynowicza, 1929.

Zmiany wśród Duchowieństwa.

Odznaczony Exp. can. ks. Michał Gruszkowski, proboszcz w Piotrkowicach.

Proboszczem w Mędrzechowie zamianowany ks. Wojciech Papież, administrator in spir. w Krzyżanowicach.

Administratorem w Ołpinach zamianowany ks. Wilhelm Ostrowieński, wikarjusz ze Straszęcina.

Przeniesieni XX. Wikarjusze: ks. Wojciech Pierzga z Ropczyc do Padwi Narodowej; ks. Jan Curyłło z Jodłowej do Radomyśla W.; ks. Jan Pyzikiewicz z Brzezin do Jodłowej; ks. Józef Jandziszak z Ołpin do Brzezin; ks. Stanisław Serwin z Padwi do Straszęcina; ks. Adolf Pacocha z Ciężkowic do Pilzna; ks. Stanisław Wrona z Jazowska do Ciężkowic; ks. Stanisław Smagała z Rozembarku do Jazowska; ks. Błażej Fąfara z Chomranic do Rozembarku.

Ks. Ludwik Pilch przeniesiony na administr. in spir. do Krzyżanowic; ks. Józef Grądziel, wikarjusz z Pilzna, na administratora in spir. do Chomranic; ks. Józef Urbański otrzymał posadę wikarjusza w Gręboszowie.

Zmarli:

Ks. Marcin Nikodem, proboszcz w Ołpinach i dziekan biecki, dnia 13-go września b. r.; ks. Józef Krupiński, emeryt, dnia 17 października. Societi precum adscr.

R. i. p.!

Z KURJI BISKUPIEJ

W Tarnowie, dnia 20 października 1929.

Ks. Roman Sitko
kanclerz

† LEON Bp.

Nakładem Kleru Diecezjalnego — Z Drukarni Zygmunta Jelenia w Tarnowie